

Svatá Hora

2

2013

ročník
L

Noc kostelů • Proč chodíme do kostela? • Rozhovor s O. Šmolíkem

Bůh sice není květina,
ale v každé květině
prošel okolo nás.

Věřím, že ve všem,
co žije, zanechal Bůh
stopu své lásky.

Věřím v Boha.
V každém stéblu trávy
čtu jeho autogram.

Phil Bosmans

OBSAH

Úvodník

Stereotypy **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s O. Šmolíkem **4**

Ze Svaté Hory

Výstava fotografií Svaté Hory **8**

Stavte s námi varhany **9**

„Grüß Gott“ na Svaté Hoře **10**

Zprávy **11**

Ohlédnutí – **13**

– ze starých čísel časopisu **13**

Noc kostelů **17**

Spiritualita

Dobrá kniha:

Proč chodíme do kostela? **20**

Co s májovými pobožnostmi? **22**

Informace

Listárna **24**

Exercice, poutě, bohoslužby **25**

Stereotypy

Druhé číslo časopisu Svatá Hora obvykle vychází v době květnových poutí a májových pobožností, spadajících též do období prvních nedělí po Velikonocích. Bývá tak většinou vyplněno obrázky kvetoucí přírody, texty výslovně zaměřenými na témata zmrtvýchvstání a zejména obsahem mariánským (jak jinak, vždyť se jedná o periodikum vycházející z tradice mariánského poutního místa).

Letos se mi vidina opět použít tohoto způsobu pojednání druhého čísla Svaté Hory již v představách zajídala: není to již nevhodný stereotyp? Ostatně stereotypy jako takové jsou neoddiskutovatelnou součástí našich životů a mají na ně vliv jak pozitivní (některé zaběhnuté praktiky jsou nutné), tak negativní. Ale nebyla by vhodná změna?

Samotný termín „stereotyp“ v nás vyvolává poněkud pejorativní představu negativně ustálené zvyklosti nebo projevu. Avšak slovo samo původně značilo v polygrafii opakovanou grafickou nebo textovou plochu a tím, že na každé stránce knihy otiskujeme tentýž rámeček anebo například ornament zdobící číslo strany, není přeci řečeno, že ten který grafický není hodnotný. A tak i u současného použití slova stereotyp bychom snad mohli říci, že je velmi podstatné co znovu a znovu do svých životů otiskujeme a proč: Zda tak činíme při plném vědomí, nebo jen ze setrvačnosti.

Stereotypy vzniklé setrvačností jsou pak pokládány za vesměs škodlivé (i když autor Dobré knihy, o níž je řeč v tomto čísle Svaté Hory, i na ně nahlíží jako na možnou cestu k vyššímu cíli...). A tak ani stereotypní mariánská „úcta“ bez hlubší snahy neustále obnovovat naši vnitřní aktivitu nebo stereotypní velikonoční jásání může časem vést k ochladnutí.

Přeji tedy sobě i Vám, abychom do svých životů pravidelně otiskovali duchovní, etické, kulturní a vztahové rámce a ornamenty vysoké kvality, a to pouze při plném vědomí, že tak činíme.

Pavel Šmolík

Fotografie
na titulní straně
časopisu:
Biskupský pokoj

Fotografie v časopise:
archiv Svaté Hory

Toto je místo pro mé děti

Přemýšlel jsem o tom již delší čas, ale odvahu udělat alespoň krátký rozhovor se svým otcem jsem získal až teď. Jistě by proti tomuto mému skutečnému úmyslu mohlo být vzneseno mnoho námitek, zejména toho typu, že není

dobré takto zviditelňovat své příbuzné. Avšak domnívám se, že hlavním motivem rozhovorů je přese všechno především vztah dotazované osoby ke Svaté Hoře, a ten je u mého otce jednoznačný, trvalý a hluboký – vždyť i proto jsem na tomto poutním místě strávil již více než dvanáct let života.

Jak a kdy k tomu došlo, že ses Ty, rodilý Plzeňan a člověk v Plzni po celý život žijící, dostal do tak úzkého styku se Svatou Horou?

Bylo to asi v roce 1945, po prvním náletu na Čechy, jehož terčem byla plzeňská Škodovka, přesnější datum bychom mohli dohledat. Továrna Škodových závodů leží od Radčic, kde jsme s rodiči bydleli a kde dosud bydlím, asi tři kilometry. Po bombardování, které zasáhlo i nás, většina domů neměla okna ani střechy, a tak se většina žen s dětmi na několik měsíců musela odstěhovat.

My jsme tyto přibližně tři měsíce strávili s maminkou v Hluboši, tedy vlastně na Dominikálních pasekách, nedaleko Příbrami.

Proč jste se odstěhovali právě do Hluboše?

Vzniklo to tak, že v Radčicích jeden holič přijal za asistentku slečnu z Hluboše, která se později stala ženou mého strýce Frantíka, a tedy mojí tetou. V Hluboši jsme tedy bydleli v jejím rodném domě. Muži pak zůstali doma a za pomoci řemeslníků z celých Čech opravovali obec. Vzpomínám si, že

nám například pokrýval střechu jakýsi pán z Nuslí. A Nusle tehdy hrály první (fotbalovou) ligu. Hrály ji tedy asi jen dva roky, pak sestoupily, ale v té době ještě byli její součástí a já si pamatuji, jak můj otec diskutoval s nuselským pokrývačem o zápasech, když Nusle hrály třeba tady v Plzni.

Za tu dlouhou dobu jsi v Hluboši chodil jistě i do školy. V čem to bylo jiné než v Plzni?

Pamatuji si, že učitelé i pan farář byli laskaví a dobří, ale výuka nebyla zdaleka tak náročná jako doma, a tak mě spolužáci možná až nenáviděli, protože jsem byl v leččems napřed a ten náskok mi prostě záviděli. Asi je dopálilo i to, že pan farář, který mě snad chtěl v cizím prostředí povzbudit, mi jednou daroval obrázek mého křestního patrona, svatého Oty.

Do kostela jste tedy chodili na Hluboš?

Chodilo se zadem lesem do Hluboše, jindy jsme došli pěšky do Bratkovic na vlak a jeli jsme do Příbrami na Svatou Horu.

Předtím jsi na Svaté Hoře nikdy nebyl?

Předtím nikdy, vždyť mi bylo teprve dvanáct let... Ale moje babička, ta na poutě na Svatou Horu jezdila pravidelně každý rok. Vždycky s sebou domů přivezla nějaký dárek – růženec, obrázek, prstýnek. Vzpomínám si, že jednou jsem od ní dostal právě prstýnek. Hrál jsem si pak s kluky v písku u potoka – stavěli jsme tam hrady, kde jsem ho ztratil, ale za půlhodinku se zas objevil. To jsem byl sice moc rád, ale radost dlouho nevydržela: když se mi z prstu uvolnil příště, zmizel už navždycky.

Když jsem tu byl třeba s babičkou, poslala mě napřed do kostela. Já si sedl v bazilice a babička, která šla po schodech ke korunovačnímu oltáři co schod, to otčenáš, přišla potom za mnou.

Jak je zapsána Svatá Hora v Tvé dětské paměti z oné doby?

Byly to obrovské slavnosti, i o nedělích byla plná poutníků – jak to známe z fotografií. Procesí od vlakového nádraží, dechové hudby. Také si pamatuji na chlapecké zpěvy ministrantů.

Svatohorské schody tehdy pochopitelně fungovaly. A pro mne bylo, řekl bych, až posvátné jít na Svatou Horu po svatohorských schodech. Bylo pro mne proto pak strašné, kdy přišel režim, za nějž schody neustále upadaly, stávaly se postupně smetištěm a veřejným klozetem, střechou bylo vidět nebe, až nakonec schodiště vyhořelo.

Pamatuji si na jednu naši společnou pouť na Svatou Horu, kdy jsme stáli nad zpustlým schodištěm a přemýšleli, zda bychom neměli iniciovat nějakou sbírku, ale tu už v té době organizoval P. Břicháček a okruh lidí kolem něj.

Ano, naše úmysly někdo předběhl a bylo to dobře. Svatohorské schody jsou opět funkční a opět se tak ukázalo, že časnost nemá na Svatou horu tak velký vliv, jak si mnohdy myslíme.

Jak často jsi Svatou Horu navštěvoval později, po vašem návratu v roce 1945?

Jezdili jsme sem poměrně často se strýcem Františkem (manželem oné tety z Hluboše), třeba ve všední dny, když bylo ve škole prázdné, a i teta sem jezdila pravidelně. Někdy jen na den, jindy jsme se v Hluboši zdrželi i přes víkend.

Pamatuji si Tvé styky s Paterem Karlem Břízou, tys navázal kdy a jakým způsobem?

Na úvod je třeba říct, že Svatá Hora je pro mne místem zakořeněné duchovní i světské estetiky. Nebyť Svaté Hory, mých návštěv, styků se zdejší hudební a liturgickou tradicí, místního genius loci, nebylo patrně mých koncertů. Ty jsem totiž začal pořádat v Plzni od roku 1960. Pramenů, z nichž bylo možné v té době získat noty pro tuto příležitost, nebylo mnoho.

K Pateru Břízovi mě patrně doporučil varhaník plzeňského redemptoristického kostela sv. Jana Nepomuckého pan Benýšek. Já si ale patera Břízu pamatuji spíš z doby jeho posledního působení na Svaté Hoře v devadesátých letech, kdy na kůr a z kůru chodil spíše po čtyřech, ale nikdy na svůj stav nereptal a byl neustále neskonale ochotný.

Na Svaté Hoře zpíval i amatérský pěvecký sbor, který již desítky let vedeš...

Ano. Kromě provádění některých svatohorských skladeb na kůru bývalého redemptoristického kostela sv. Jana Nepomuckého v Plzni, kde pořádáme pravidelné koncerty, ač nejsme chrámovým sborem, navštívili jsme v devadesátých letech i Svatou Horu. Vzpomínám si, že na kůr v bazilice jsme se sotva vešli – muži tak při mši zpívali ze schodiště. A také si vzpomínám na řeholnici, která Tě několik let před tím při jiné naší návštěvě Svaté Hory pustila k varhanám a výslovně si přála, abys nehrál Bacha, protože je to protestant...

Jaký dopad pro Tebe, středoškolského učitele, měly pravidelné návštěvy Svaté Hory, které tehdy byly vlastně demonstrací Tvé příslušnosti ke katolictví?

Je až s podivem, že jsem s tím vlastně nikdy problém neměl. Řekl bych, že na zázraky jako fyzik spíš nevěřím, než věřím, ale toto připisuji síle, která mi pomáhá překonávat životní problémy – a nebylo jich málo.

Nedívám se na Boha jako na dobrodince, který na mne shlíží – jako například v Sixtinské kapli, ale jako na osobu – cosi obrovského, nedefinovatelného

a myslím si, že jeho podpora se mnou jde opravdu celým životem. Jen když vzpomenu na výuku na plzeňském gymnáziu, kde mi mí nadřízení, dokud jimi byli inteligentní lidé a silné osobnosti, neházeli klacky pod nohy, ač jako straníci tehdy jistě mohli. „Pokud nám své osobní přesvědčení netaháš do hodin, nevadí to“, slýchal jsem tehdy od ředitele Františka Belšana i dalších.

Jak se Ty osobně díváš na katolictví?

Nesmírně si vážím odkazu církve tak, jak po staletí vznikala – zejména na duchovní a kulturní rovině, ale nejsem nadšen anachronismy, kterými církev trpí. V souvislosti s tím mě napadá vtip, který mi řekl jeden ze sólistů kteréhosi našeho koncertu: Svatý Petr v něm vítá v nebi příslušníky různých vyznání, kteří se jedni před druhými předhánějí v tom, kdo z nich má větší nárok na nebe. Diskusi uzavře Bůh slovy: „Toto je místo pro mé děti“, přičemž nezmiňuje ani jednu denominaci... Když pak dojde na uvedení té které skupiny do jejího nebeského pokoje, upozorňuje Petr všechny u zavřených dveří katolíků: „Teď potichu! Oni si totiž myslí, že jsou v nebi sami...“ Možná by nám, katolíkům, prospělo nebyť si tak jistí svojí pravdou, zbožností a pozicí, spíše možná však vlastní hříšností a nedostatečností.

V závěru rozhovorů se obvykle ptávám asi takto: Co bys popřál poutníkům a návštěvníkům Svaté Hory?

Snad to, aby nechali sebe a svůj život také ovlivnit tím pozitivním, co Svatá Hora přináší.

Se svým otcem hovořil Pavel Šmolík

Výstava fotografií Svaté Hory

Od května do září 2013 je na Svaté Hoře ke zhlédnutí putovní výstava fotografií: **Svatá Hora, místo přesahující hranice.**

Výstava fotografií představuje zajímavé a neobvyklé pohledy na exteriér a interiéry poutního místa Svatá Hora. Jedná se o fotografie, které vznikly během posledních deseti let. Jejich autorem je převážně pan Miroslav Zelenka. Zároveň jde o první výstavu svého druhu, protože výstava fotografií Svaté Hory se dosud nekonala. Výstava byla zahájena vernisáží ve středu 1. května 2013 v 16 hodin ve Svatohorském poutním muzeu na Svaté Hoře. Slovo k výstavě pronesl P. Stanislav Příbyl, CSsR, generální vikář litoměřické diecéze a bývalý farář na Svaté Hoře. Výstava je ve Svatohorském poutním muzeu ke zhlédnutí od 2. května do 25. září 2013 denně od 9 do 16 hodin. Vstup na výstavu je volný.

Výstavu doprovází interaktivní program pro návštěvníky, který spočívá v sestavení nástěnného kalendáře pro rok 2014. Každý návštěvník může vyplnit anketní lístek, na němž uvede maximálně tři vystavené fotografie, které se mu nejvíce líbí. Dvaňact fotografií ohodnocených návštěvníky jako nejzajímavější bude tvořit nástěnný kalendář pro nadcházející rok. Z účastníků ankety budou vylosováni tři návštěvníci, kteří zmíněný kalendář obdrží.

Od října do prosince 2013 bude výstava ke zhlédnutí v některých bavorských obcích a městech (Kollnburg, Regen, Bodenmais), odkud na Svatou Horu po staletí přicházeli či dosud přicházejí poutníci.

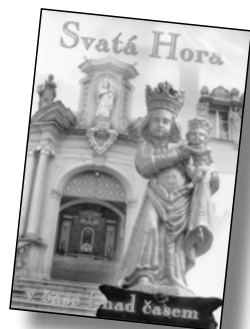
Nad konáním výstavy převzali záštitu Ing. Pavel Pikrt, starosta města Příbram, a paní Josefa Schmid, starostka obce Kollnburg (Bavorsko).

Výstavu pořádá Matice Svatohorská, občanské sdružení přátel a dobrodinců Svaté Hory, a koná se za finančního přispění Česko-německého fondu budoucnosti a města Příbram.

Jana Hovorková

Svatohorské poutní muzeum Vám nyní nově nabízí DVD s filmem o Svaté Hoře s názvem „Svatá Hora v čase i nad časem“ za zvýhodněnou cenu 149 Kč.

Dříve 299 Kč
Nyní 149 Kč

Stavte s námi varhany pro Svatou Horu

V neděli 17. března 2013 odvysílala Česká televize v programu Toulavá kamera reportáž s varhanářem Vladimírem Šlajchem, v níž jsou kromě jiného také zmínky o velkých varhanách pro Svatou Horu, které se ve Šlajchově dílně staví. Reportáž je ke zhlédnutí na internetových stránkách archivu České televize a také přes link na www.svata-hora.cz/varhany.

Byl vydán nový letáček o stavbě varhan obsahující základní informace i zajímavosti o budoucím nástroji, krátké medailony osobností podporujících projekt, informace o možnosti stát se „stavitelem varhan“ a o tom, jak stavbu varhan podpořit. Letáček je k dispozici na Svaté Hoře a je též ke stažení na www.svata-hora.cz/varhany. Pokud byste měli možnost nám pomoci s propagací tím, že byste letáček předali svým příbuzným, přátelům, známým, nebo jej umístili v čekárně lékařské ordinace, v informačním centru Vaší obce, ve vstupní hale kulturního zařízení a podobně, rádi Vám několik kusů letáčků zašleme.

Zastupitelstvo města Příbram se v rámci poskytování podpory pro církev a náboženských společností z rozpočtu města na rok 2013 rozhodlo podpořit projekt stavby velkých varhan pro Svatou Horu částkou 400 tisíc korun. Děkujeme.

Srdečně Vás zveme na další benefiční koncert na podporu stavby varhan, který bude Matice Svatohorská pořádat ve spolupráci s panem Ivanem Fuksou ve čtvrtek 23. května 2013 od 19 hodin v bazilice na Svaté Hoře.

Děkujeme Vám všem, kteří s námi stavíte varhany pro Svatou Horu!

Matice Svatohorská

P. Stanislav Příbyl, CSsR

generální vikář litoměřické diecéze
a bývalý farář na Svaté Hoře

„Protože Svatá Hora je maličká a plná takové drobné krásy, nemůže se tam dostat nástroj, který by byl dělán s přesností šup sem šup tam, musí to být opravdu téměř hodinářská práce, a kdo se podívá varhanář Šlajchovi pod ruce, ten musí žasnout.“

Stavte s námi i Vy – napište svůj příběh

Napište i Vy svůj příběh, proč podporujete stavbu varhan pro Svatou Horu a co pro Vás znamená toto poutní místo.

Své příspěvky můžete zasílat poštou na adresu Matice Svatohorská, Svatá Hora 591, 261 01 Příbram nebo elektronicky na matice@svata-hora.cz.

Staví s námi

Poutníci z bavorského Bodenmais zahájili poutní a turistickou sezonu na Svaté Hoře

Přestože Svatá Hora byla ještě pokryta sněhem, uskutečnila se 13. března 2013 návštěva téměř stovky poutníků z bavorského Bodenmais. Česko-německé setkání proběhlo také se starostou města Bodenmais Joachimem Hallerem, kterého přivítali na Svaté Hoře redemptoristé P. Stanislav Muzikář a David Horáček. Tohoto setkání se účastnil i Dr. Reinhard Haller, který v Německu vydal knihu „Einmal im Leben auf den Heiligen Berg bei Příbram“ - „Jednou v životě přijít na Svatou Horu u Příbrami“ - a sám jako poutník více než desetkrát přišel na Svatou Horu pěšky. V této knize popisuje evropskou poutní tradici sahající až do 17. století a spojení Bavorska a Svaté Hory.

Bodenmais (lázeňské městečko 20 km za Železnou Rudou) je znám především díky sklářské tradici, poutní tradici k soše Panny Marie Loretánské v místním kostele a hornickému muzeu u hory Silberberg. V této turistické destinaci se ubytuje ročně více než 100.000 turistů.

Program pokračoval slavením mše svaté, při níž P. Alexander Kohl, farář z Bodenmais, v promluvě vyzdvihl význam Svaté Hory, kam po staletí putovali a i nadále putují poutníci z Německa. Návštěvníci z Bodenmais měli také možnost poznat Svatou Horu, protože navzdory mrazivému počasí proběhla prohlídka celého poutního areálu i Svatohorského muzea.

Během mnoha rozhovorů vzpomínal P. Stanislav Muzikář na dobu komunismu, kdy trávil kněžské exercicie v Želené Rudě: „Na Großer Arber (Velký Javor) na německé straně jsme se mohli jen dívat, jakmile jsme se přiblížili k státní hranici, stáli všude ozbrojení pohraničníci, dnes mají mladí obrovskou svobodu a možnosti.“ Přišla řeč i na nového regensburského biskupa Rudolfa Voderholzera, jehož rodiče po druhé světové válce museli opustit svůj domov a byli společně s dalšími více než 2 miliony sudetských Němců odsunuti z Československa. Na Čechy ovšem nezanevřel, spolupracuje s plzeňským biskupem Františkem Radkovským a každoročně navštěvuje Kladruby u Stříbra, odkud pochází jeho maminka. Regensburský biskup říká: „Co se stalo, stalo se, díky společné víře můžeme opět utvářet společnou budoucnost.“

To bude také motto Dnů katolíků 2014 v Regensburgu (28. května – 1. června): „Společně s Kristem stavět mosty“. „Do této česko-německé pouti, která přesahuje hranice, chceme zapojit také Svatou Horu, jejíž význam pro česko-německé porozumění je evidentní,“ připojili se s přáním P. Jan Sokulski, administrátor farnosti Svatá Hora, a jáhen Josef Schlecht z Bodenmais.

Dále se mluvilo o konání Česko-německého letního tábora mladých 2013 z měst Příbram a Bodenmais s tématem „V Evropě společně pro demokracii“, který se uskuteční ve dnech 13. – 19. srpna 2013 v Německu, v Bavorském lese. Součástí tohoto letního tábora je i dvoudenní cesta na kole v rámci již 5. ročníku Cyklopouti Příbram – Bodenmais. Účastníci tábora se také dozvědí více o společné poutní tradici mezi Svatou Horou a Bodenmaistem a budou spolupracovat na vytvoření naučné stezky „Po stopách politických vězňů“, jejíž otevření se plánuje na 23. listopadu 2013. Jeden z panelů informující o době komunistické totality a životě kněží v tomto období bude umístěn také na Svaté Hoře.

Josef Hovorka, organizátor česko-německého setkání

Zprávy ze Svaté Hory

- Na svém **124. zasedání**, které se konalo 16. února, výbor Matice Svatohorské přivítal P. Jana Sokulského, nového protektora Matice, a vzal na vědomí informaci o ukončení vyúčtování veřejné sbírky na stavbu velkých varhan a zahájení sbírky nové (číslo účtu zůstává stejné jako u předchozí veřejné sbírky).

Dále přijal informaci o přípravách výstavy fotografií Svaté Hory a informaci o podání žádosti o grant na odbor životního prostředí MÚ Příbram za účelem zahradních úprav okolí hlavního vchodu do areálu Svaté Hory.

Výbor pokračoval v přípravě výroční členské schůze Matice v roce 2013, při které zároveň dojde k volbě členů výboru Matice.

- Ve středu 13. března byl zvolen **nový papež**, přijal jméno František.

- Ve středu 13. března 2013 navštívila Svatou Horu skupina poutníků čítající bezmála 100 osob z **bavorského Bodenmais** a okolí (více na jiném místě časopisu).
- V pátek 15. března ve večerních hodinách nahrávala Chorální schola z Plzně pod vedením regenschoriho M. Pšeničky **aklamace z mešního řádu**. Nahrávka bude ve spojení s vizuální prezentací notového zápisu sloužit jako studijní pomůcka pro kněze.
- Ve dnech 18. až 20. března proběhlo na Svaté Hoře **setkání vikářů** českobudějovické diecéze. Společnou

mši svatou s biskupy diecéze slavili v bazilice ve středu 30. března v 10.30.

- 21. až 24. března navštívili pracovníci Svatohorského poutního muzea akci **Poutní dny v Kroměříži**. Podrobněji na jiném místě časopisu.
- 23. března na svém **125. zasedání** výbor Matice Svatohorské vzal na vědomí informaci o opětovné možnosti zaslání DMS, a to od 1. března 2013 (v rámci veřejné sbírky na dostavbu velkých varhan). Schválil proplacení dalších faktur za tisk a rozesílání časopisu Svatá Hora v celkové výši: 174.313 Kč, proplacení další faktury za stavbu velkých varhan ve výši 80.000 Kč, podání dalších žádostí o příspěvky na stavbu velkých varhan a tisk nových propagačních materiálů nové veřejné sbírky.

Výbor také nadále pokračoval v přípravě výroční členské schůze Matice v roce 2013.

- Osłavy Květné neděle** 24. března na Svaté Hoře zahrnovaly kromě pravidelných bohoslužeb dva průvody s ratolestmi ze svatohorského náměstí (předemšemi v 9 a 11 hodin) a při stejných mších provedení sborových pašijí s orchestrálním doprovodem.
- Tridium** bylo ve svatohorské bazilice slaveno oproti minulým létům nezměněným způsobem: večerní mše svatá na Zelený čtvrtek a velkopáteční obřady v 17 hodin, obřady velikonoční vigílie s kompletní liturgií slova, letos však bez křestní bohoslužby, v 21 hodin. Na velký pátek opět zazněly svatohorské pašije věnované poutnímu místu předním autorem Radkem Rejškem.
- Božihodová liturgie** v neděli 31. března v 9.00 byla doprovována Missou in C a sekvencí Victimae paschali J. J. Fuxe v provedení svatohorského chrámového sboru.
- Bohoslužby v **pondělí v oktávě** velikonočním měly nedělní pořad, avšak namísto odpoledního nešpor byl zařazen tradiční Velikonoční sborový koncert.

Výběr
5,834 mil. Kč • celkově 9,094 mil. Kč
Velké varhany pro Svatou Horu

Z textu oratoria „Maria – Vykoupená Země“

P. Petr Beneš, CSsR

Introit

Ó, Paní, z noci Tebou otevřené vykvetla naše touha, Paní,
udivení nacházíme Tě v květech, Paní, začátku země proměněné!

I. Kde jsi?

Očima tažení vpřed.
Nakročeni do tmy.
Důvěrný dech cherubinů
laská ještě po zádech.
Ale vzpomínka, ta nás předbíhá.

Kde jsi? Kde jsi?

Dáváme jména
tomu, co zatím není,
namísto známého
hmatáme rozlišení,
bez křídel andělů
do smutku zahaleni.

Na čele znamení,
jizva vždy otevřená,
vzpomínka na domov
bolestí probouzená.

Za námi spadlý most.
V tvých očích přesto vidím
uzoučkou lávku, po které branou těla
přijme nás minulost,
oživlá, proměněná.

Jsme jenom sami dva,
a přece uzavřená
obloha mžikne nám
paprskem prosvětlení.
Pro dítě, jež mi dáš,
je svět zas k podivení.

OHLEDNUTÍ

O původu Svaté Hory

Z POVĚSTÍ PŘÍBRAMSKÉHO KRAJE

Dávno již tomu, dávno, kdy v příbramském kraji,
ve klinu hustých lesů, jak lidé vyprávějí,
žil chudý ublíř se ženou svojí a dcerou.
Les skýtal všecko a byl obživou jim sterou.
K chyším lidským měli daleko na vše strany;
rodičům, těžšícím se ze své dcery Hany,
se však nestýskalo ...

Až když začla stonat matka,
smutno bylo všem, zesmutněla celá chatka.
A delší dobu nemohla vstát matka z lože,
víru však měla. Modlila se denně: »Bože,
jen svatá vůle Tvá buď neustále s námi,
těž chléb náš neodnímej nám, vždyl jsme tak sami,
jen na své ruce a Tvou pomoc odkázáni!«
Však ještě jednou navštívil chatu prst boží.
Pak místo jednoho, bylo třeba dvě loží,
neb otec-ublíř těžce poranil se v lese.
A tu k jejich prahu blud s bídou vloudily se ...
V té smutné době dcerka Hanča měla snahu
rodičům chorým pomoci, krutého bladu
by netrpěli. — Uzkosti a strachu, vari!

Svatá Hora. Příbram.

Fotoarchiv S. H.

A v lese stále blouběji sbírala dary,
které jen skýtal (tenkráté v hojnější míře).
S plným košem vracela se v té stálé víře,
že rodiče se uzdraví a bída kletá
z chaloupky prchne zas do širého světa.

Tak denně kráčela po měkkém lesním mechu,
jen písně ptactva nesly se k jejímu slechu,
ale živé duše nespátřila však dosud.
S modlitbou na rtech nesla tiše svůj osud. . .

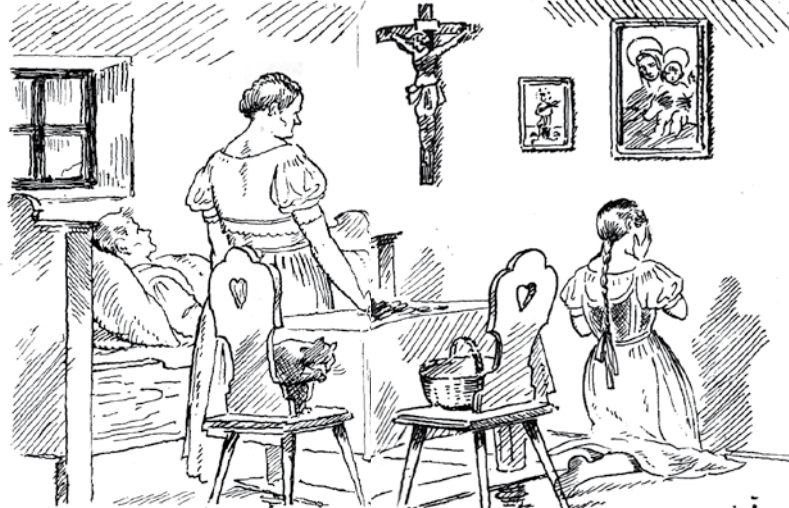
Až jednou. Vracela se s plným košem domů,
a tu proti ní vystoupil ze stínu stromu
kdoš, jak myslivec oděn, však zvláštní tváře,
černý vous a v pichlavých očích divná záře:
»Jen se neboj, já vím, co trápí tvoji duši,
chci ti pomoci a zabnatí, co tě kručí,
jen slib, že dáš mi smutnou svoji duši za to
a všechno, co máš v koši, proměním ti v zlato!«

Hanička zabořela v tvářích a zas bledla,
pak ustrašeně slíbila — a koš svůj zvedla. . .
Teď v pláči pádí domů, zlato cestou zvoní
a v hlavě zlé předtuchy jedna druhou honí.

Však doma nad zlatem
rukama zalomila:
»Ach, co já nešťastná,
co jsem učinila!«
A na kolenou pod obrazem
Boží Matky
prosila, by pomohla
vrátit duši zpátky.

Rodiče zatím bleděli
na zlatou kopu
a rádi by přišli na podivnou
tu stopu,
dcera však pro pláč
nemohla odpověď dáti.
A jako vždy slitovala se
Boží Máti.

Svatá Hora. Přibram.

Svatá Hora. Přibram.

Znala Haničku a pro svoji velkou lásku
k čisté duši nabídla nepříteli sázku:
»Duše dívčina nechť si patří tomu sboru,
který do svtání postaví vyšší horu.«
Nabídku tuto přijal vládce pekel smělý
a hned se čerti na vše strany rozletěli,

by k nové svojí hoře, nový kladli základ,
drtili skály, vrchy, přinášeli náklad.
Těž Panna Maria stavěla svoji horu
a za přispění a zpěvů andělských sborů
počala světlá hora dobáněti druhou.
Vládce pekel zuřil a zlostí svoji touhou

Fotoarchiv S. H.

pobízel své sluby a ranami je trestal,
když některý z nich zchvácen stavěti již přestal.

Hodiny mijely. . . Již zarůžověl východ,
noc mizela a nový den blásil příchod.
Však přeopdivný zápol ustal v tutéž chvíli
a jen dvě nové hory na památku zbyly.
Vysoko, převysoko hora čertů čněla,
nad ni však výše andělská se hora skvěla. . .

Tak duše dívky byla láskou Boží Matky
vykoupena a vrácena jí zase zpátky.
A od té chvíle dobře bylo také v chatce,
navrátilo se zdraví opět otci, matce,
takže mohli zas jako dříve pracovati
a zbožnou modlitbou díky své Bohu vzdáti. . .

Když dověděl se lid ve vzdálenějším kraji,
co obě nové hory vlastně znamenají,
tu přesídlili mnozí a káceli bory
a zakládali město bližší světlé hory.

Hora čertů pak propadá se po čas dlouhý,
dnes je již viděti jen
její vrchol pouhý,
který je »čertovým
paborkem« dosud zvaný.

Na světlé hoře pak
ku počtě Svaté Panny
postavena byla kaple
a tam zbožný lid
putoval, modlil se,
až konečně našel klid,
vyléčil nemoci i duši
svoji chorou.
A proto z věčnosti nazval ji
»Svatou Horou«.

B. Pasáček.

Fotoarchiv S. H.

P. Vojt. Metelka CSsR.:

Zdrávas - světová modlitba.

為 我 等 罪 人 今 祈 天 主 及 我 等 死 候 亞 孟	為 贊 美 爾 胎 子 耶 穌 並 為 贊 美 天 主 聖 母 瑪 利 亞	申 爾 德 瑪 利 亞 滿 披 聖 寵 者 主 與 爾 皆 為 女 中 爾	3. teng cui žen cin ci Tien Ču či ngo teng se hou ya men.	2. cang mei eul tai tze Ye Su pen wei cang mei Tien Ču šeng mu Ma li ya wei ngo	1. Šen eul te Ma li ya man pei šeng čung ča Tčy yii eul kai yen nü čung eul wei
--	---	---	---	---	---

ZDRÁVAS ČÍNSKY

čte se podle sloupců od prava do leva, a každý sloupec od shora dolů. V levé části je Zdrávas ve složitém písmě čínském, vpravo jeho čtení v naší výslovnosti. Každá slabika má svůj samoznak.

Jako v minulých letech, rovněž i letos se v několika spolu sousedících zemích – v Rakousku, Čechách, na Slovensku, ale též například v Holandsku – koná netradiční večer otevřených chámů, Noc kostelů. Jedná se o akci, jejímž cílem je zpřístupnit kostely alespoň jedenkrát v roce těm, kteří chrám pravidelně nenavštěvují a představit jim křesťanství v poněkud odlišném světle, než v jakém o něm mohou slyšet po většinu roku ve sdělovacích prostředcích.

Protože v minulých ročnících byly v tomto časopisu vyzdvihovány především programové body, jejich inovace a obsah Noci kostelů na Svaté Hoře, dovolte mi, prosím, letos pro změnu poněkud obsírnější úvod k akci jako takové. Pokusím se o širší rozbor a zamyšlení nad tím, co Noc kostelů chce, má a může poskytnout svým návštěvníkům, ale též jaké pravdy o nás, jejich organizátorech, nám nevědomky může odkrýt.

Fakt, že – a to i v Příbrami – je Noc připravována bok po boku katolíky i příslušníky jiných církví je jistě chvályhodnou ukázkou, jak by asi měla vypadat ekumenická spolupráce nejen ve snaze o společné liturgické slavení příslušníků různých vyznání, ale především v cestě za společným praktickým žitím víry. A sám za sebe a za svou více než dvacetiletou hudebně liturgickou praxi musím říci, že se lidé společnou prací opravdu sblíží skutečněji než diskuzí nad občasnou společnou liturgií.

Noc kostelů si v žádném případě neklade za cíl být „honem na ovečky“ a nesnaží se oslovit návštěvníky formou vnucování, s nímž se můžeme setkávat nejen u evangelizujících dvojic na ulicích větších měst, ale také například při necitlivém prosazování podružných interních církevních pravidel vůči vně církve žijícím bratrům a sestřím. Cílem Noci je sice zpřístupnit chrámy za určitých pravidel, avšak hlavním účelem dění v chrámových prostorách není liturgie, i když tato samozřejmě není a nemá být vyloučena. Ovšem cílem není ani strohé předvedení uměleckých či historických kvalit chrámových prostorů nebo pouhé aktivní zapojení návštěvníků prostřednictvím různých her a workshopů. Cílem – a jistě ne tajným – je nenásilné uvedení pozvaných do vnitřního obsahu žití víry a jeho souvislostí (toto slovní spojení je sice již téměř anachronické, avšak snad ještě alespoň zčásti popisuje souhrn liturgického, ale též praktického denního činění věřící osoby, jejích vztahů a prožitků...).

Paralelním produktem Noci je zajímavé a dnes snad již neobvyklé „uvědomění si“, jakými mnohými a často nevyužitými kvalitami – krom víry jako takové – disponuje církev: Jsou jimi například hudba, mluvené a psané slovo, architektura, výtvarné umění všeho druhu a mnohé další. Sami věřící i organizátoři znovu nečekaně objevují původní funkce některých částí vybavení chrámů: obrazy mnohdy vyprávějí běžnému člověku příběhy zobrazených postav srozumitelněji než kazatelé a teologické příručky, hluboké poselství našich věřících předků skryté v symbolické mluvě gotické, barokní a moderní symboliky umění je připraveno těm, kteří chtějí nastoupit alespoň první krok pracné cesty k jejímu rozkrytí.

Na předchozích stranách o původu Svazé Hory z časopisu Svatá Hora 1934 číslo 4. Zdrávas čínsky, Svatá Hora 1938 číslo 2.

Hudba, často dnes při liturgii přehlížená jako nadstavbový a nepotřebný doplněk, mnohého láká ke zklidnění a poslechu, který se pro něj i přes zdánlivou může stát prostředkem silného vnitřního prožitku a aktivního sebezpytování.

A i naopak: gotický chrám v sobě nese stopy předčasných úmrtí kameníků, kteří za nedobře placené privilegium vrýt svůj otisk do jeho stavby zaplatili brzkou smrtí udušením a zanechali po sobě nezajištěné vdovy s dětmi, barokní krása poukazuje na dobu svého vzniku pohledem na zcela přehlíženou zadní stranu oltářů, které vznesně vyhlížejí pouze zpředu a naoko, monumentalita a okázalost budov pak na mocnářské snahy, kterým snad nikdy v církvi nebude konec... Věřu mnoho prostoru k zamyšlení a změně k lepšímu.

Škoda, že podobné projekty jako je Noc kostelů pro – z hlediska katolictví resp. v rámci církvi praktikovaného křesťanství – „ty ostatní“ nejsou součástí našich snah častěji než jednou za rok.

S jejich rozšířením by slovo evangelizace možná získalo poněkud praktičtější význam a rovněž by se snad nezanedbatelně zmožily jeho výsledky.

Opravdu svatohorský program Noci kostelů naplňuje naše předsevzetí?

Na tuto otázku lze odpovědět vždy až po skončení Noci. Přípravný tým a všichni, kteří se na zdárném průběhu Noci ve svatohorské bazilice podílejí, však doufají, že ano. Letošní ročník na Svaté Hoře přinese – jako již po několik let – vyzkoušené, ale též zcela nové body programu.

Co zajímavého tedy přinese letošní svatohorská noc kostelů?

Z nových bodů programu zmíníme nejprve možnost prohlídky prvního patra barokní jezuitské rezidence, které v současné době slouží jako zázemí pro každodenní provoz Svaté Hory coby římskokatolické farnosti. Návštěvníci budou mít možnost dovést se

o počátcích působení jezuitů na Svaté Hoře, původních řešeních jejich bydlení v improvizované chalupě na Svaté Hoře a v pronajatém domě v Příbrami a také o historii budování tohoto křídla svatohorského kláštera. V rámci této prohlídky návštěvníci nahlédnou do zkušebny sboru a budou informováni o osobnosti varhaníka, kněze a skladatele duchovní hudby P. Karla Břízy, dále si prohlédnou zrekonstruovaný tzv. biskupský pokoj s raně barokní omítkou a štukovým klenutým stropem a intarzovanou podlahou. Závěrem prohlídky pak zhlédnou současnou klášterní kapli redemptoristů.

Další novum letošního programu Noci je praktická ukázka restaurátorské práce v kapli sv. Ignáce, kde bude návštěvníkům poskytnuta možnost – po odborné ukázce a komentáři – vyzkoušet si na malých modelech vlhké omítky tvorbu fresky a svůj výtvar si s sebou odnést domů.

Zcela ojedinělá expozice bude na zájemce čekat ve čtyřech rohových ambitech kaplí. Ty nebudou letos poprvé součástí prohlídky ambitu s průvodcem, ale v každé z nich bude připravena expozice zaměřená na konkrétní část liturgického kalendáře: Advent a Vánoce, Půst a Velikonoční dobu, Mariánské svátky a poutě a konečně nejdelší dobu roku – liturgické mezidobí. Každá ze čtyř kaplí představí liturgická roucha příslušející k té které příležitosti, další liturgické předměty, knihy, fotografie a další související exponáty. Ve všech kaplích pak bude umístěna obrazovka s projekcí filmové smyčky s komentářem k danému tématu.

Novým řešením je také závěr Noci, který na Svaté Hoře v letech minulých patřil výhradně křížové cestě ztemnělým svatohorským parkem. Letos budou k dispozici i další alternativy: koncert frekventantů kurzu hry na klávesové nástroje doc. Jaroslava Tůmy, svatohorského titulárního varhaníka, který proběhne paralelně v bazi-

Program

18:45 - 23:00	Otevření Pražské a Břežnické brány	21:00 - 21:25	Noční světelná prohlídka baziliky Na závěr zazní varhany...
18:45 - 19:00	Schody na Svatou Horu se svícemi v rukou	21:00 - 22:30	Otevřena Krápníková kaple
18:45 - 18:55	Společné zvonění	21:30 - 22:15	Prohlídka refektáře (barokní jídelny) s výkladem
19:00 - 19:15	Slavnostní zahájení	21:30 - 21:55	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu
19:30 - 22:00	Otevřen Letní kůr Výstava o historii poutního místa, program pro děti	21:30 - 21:55	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple
19:30 - 20:15	Prohlídka refektáře (barokní jídelny) s výkladem	21:30 - 21:55	Noční světelná prohlídka baziliky Na závěr zazní varhany...
19:30 - 19:55	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu	22:00 - 22:25	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu
19:30 - 19:55	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple	22:00 - 22:25	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple
19:30 - 19:45	Prohlídka kůru a varhan	22:00 - 22:50	Varhanní hudba starých mistrů Účinkují účastníci Interpretačních kurzů, vede Prof. Jaroslav Tůma, titulární svatohorský varhaník
19:45 - 20:00	Prohlídka kůru a varhan	22:00 - 22:45	Noční křížová cesta v parku se svícemi v rukou
20:00 - 20:25	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu	23:00 - 23:10	Svatohorský Zdrávas a troubení z Letního kůru
20:00 - 20:25	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple	23:10 - 23:15	Požehnání Milostnou soškou P. Marie z Pražské brány
20:00 - 20:25	Noční světelná prohlídka baziliky Na závěr zazní varhany...	23:15 - 23:25	Ohňostroj
20:30 - 21:15	Prohlídka refektáře (barokní jídelny) s výkladem	23:15 - 23:20	Společné zvonění
20:30 - 20:55	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu		
20:30 - 20:55	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple		
20:30 - 20:45	Prohlídka kůru a varhan		
20:45 - 21:00	Prohlídka kůru a varhan	Po celý večer	
21:00 - 21:25	Procházka za Procházkou - prohlídka ambitu		
21:00 - 21:25	Prohlídka rezidence Zkušebna sboru, Biskupský pokoj, klášterní kaple		

lice, a též možnost absolvovat ještě takto pozdě některé z připravených prohlídek.

Součástí programu zůstává též oblíbená noční prohlídka baziliky, střídaná nově s možností navštívit krátce kůr baziliky, na němž jsou od podzimu přechodně umístěny chórové varhany, prohlídka klášterní barokní jídelny s expozicí nejvzácnějších šatů P. Marie Svatohorské a mnoho dalšího zajímavého programu.

Letos poprvé budou součástí Noci kostelů v Příbrami také kaple v okrajové části Brod a program kostela ve Slivici, které budou – spolu s březohorským sborem Církve Československé Husitské – spojeny zvláštní autobusovou linkou. Brodská kaple navíc po zakončení krátkého programu nabízí možnost – jak dovolí počasí – pokračovat cca 4 km pěšky na Svatou Horu a po této pouti navázat programem svatohorským.

Doufáme, že i letos bude snaha organizátorů připravit hodnotný a pestrý program Noci kostelů na Svaté Hoře, navíc doplněná možností většinu bodů absolvovat bezbariérově (tedy i osobám se sníženou možností pohybu a vozíčkářům), odměněna zájmem z řad návštěvníků.

Pavel Šmolík

Dobrá kniha

Jan Sokol

Proč chodíme do kostela?

Karmelitánské nakladatelství 2012

Už v úvodu jsem si pomyslel, že toto vydání „Dobré knihy“ by mělo spíše nést název „Dobrá knížka.“ Formát publikace, o níž hodlám hovořit, je totiž stejně jako její rozsah - jen 50 stran textu - drobný. V očích některých by ji to možná mohlo předem určit k přehlédnutí, zato jiní by ji snad měli tendenci právě pro tuto její vlastnost hned vzít do ruky.

Vzhledem k jejímu názvu jsem kolem ní několik týdnů chodil s lehkým úsměvem na tváři: Proč že chodíme do kostela? To bude jistě nějaké pojednání plné ořepaných dogmatických obrátů a za každou řádkou na čtenáře vykoukne další důvod, proč chodit do kostela je jediné správné. Avšak když jsem se odhodlal do knihy nahlédnout, zjistil jsem, že jsem se v autorovi velice zmylil.

Tato drobná publikace nabízí čtenáři formou jediné celistvé kapitoly velmi zajímavý pohled na danou problematiku. Již v předmluvě autor předesílá, že tento pohled, který se snaží hledat pomocí běžné lidské mluvy, bude vyžadovat různé odbočky. A právě tyto odbočky – dle mého názoru – jsou tím, co pro mne činí knihu Proč chodíme do kostela? velmi přitažlivou.

Celý exkurz do dějin a současnosti motivace chození do kostela se odehrává na půdorysu mešní liturgie. Hned v úvodu knihy jsou zmíněny důležité aspekty současné doby a sociologické srovnání se společností předcházejících staletí. Je zde krásně ukázáno, že například organizovaná snaha přimět věřící k snad až příliš aktivní účasti na jakémkoli liturgickém dění, aniž by jim byla ponechána možnost využít klid, který chrámový prostor nabízí (a snad by jej měla poskytovat i bohoslužba), je může v současnosti od návštěv tohoto typu shromáždění odrazovat.

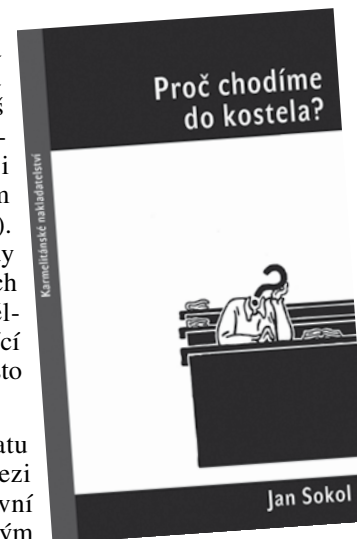
Dále je v knize, přehledně členěné po několika stránkách nadpisy kapitol, z nichž však často jedna plynule přechází do druhé, čtenáři nabídnut nepříliš často publikovaný názor na tři různé typy motivů k návštěvě chrámu: zvyk či povinnost, lačnost po čemsi kulturním (hudba, chrámový prostor) či duchovním (slovo, samotná víra jako interakce věřícího a Boha). Autor zde překvapivě neodsuzuje ani ty „nižší“ důvody k návštěvě chrámů s tím, že přeci i v dobách minulých byla například kulturní a společenská funkce nedělních bohoslužeb – zejména pro izolovaně hospodařící venkovany – spolu s povinností návštěvy chrámu často jediným motivačním prvkem.

Kromě prvního plánu autora, tedy pojednat o tématu obsaženém v názvu knihy, může pozorný čtenář mezi řádky vypožorovat mnohá zajímavá ponaučení. První z nich se v knize, jejíž každý závěr je předcházen širokým výčtem souvislostí a jejich důkladným rozбором, samo nabízí: i když se zajímáme převážně o křesťanskou víru a liturgii, je třeba mít široký přehled a osvobodit se od apriorních předpokladů nebo nevráživosti vůči okolním nebo předchozím, a často odlišným, kulturám a názorům.

Není jistě možné, a ani to nemám v úmyslu, knihu dále převypravovat. Domnívám se, že i toto letmé nahlédnutí pro vás, milí čtenáři, může být jistým vodítkem, abyste rozhodli, zda by nebylo i pro vás vhodné nahlédnout do této publikace a otázat se sami sebe Proč chodím do kostela?

Pavel Šmolík

Prof. PhDr. Jan Sokol, Ph.D., CSc. (* 18. dubna 1936 Praha) je český filosof, překladatel filosofických textů, vysokoškolský pedagog a publicista. Byl poslancem Federálního shromáždění v letech 1990–1992, ministrem školství a posledním protikandidátem Václava Klause ve volbách prezidenta ČR v únoru 2003. Je jedním z výrazných současných českých křesťanských intelektuálů. Zabývá se hlavně filosofickou antropologií, dějinami náboženství a antropologií institucí. Přednáší na četných českých i zahraničních univerzitách, zejména na evropské a filosofická témata. V letech 2000–2007 byl prvním děkanem Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy. (wikipedia.cz)

Co s májovými pobožnostmi?

Na Svaté Hoře i v jiných farnostech se konají v květnu mariánské pobožnosti, účastní se jich ale většinou jen starší farníci. Je to kvůli archaickým výrazům modliteb, kterým mladí nerozumějí (např. litanie loretská) nebo je důvodem absence mladých při těchto pobožnostech něco jiného? Jak tedy mladé přivést ke vztahu k Marii?

Májové pobožnosti jsou velmi starou formou zbožnosti, nejsem si však jist, zda jsou formou zastaralou. Abych mohl kompetentně reagovat na Vaše otázky, snažil jsem se něco vypátrat o historii májových. Česky na internetu není zhora nic, svou pozornost jsem tedy zaměřil na internetové lexikony v němčině a v angličtině. Asi nejlepší informace jsem našel na stránkách university v Daytonu v Ohio (USA).

Podle autora tohoto příspěvku jsou kořeny májových pobožností ve středověku a jsou spojeny s úctou k utrpení Páně a ke svatému Křížu. Prameny té doby hovoří o zahájení měsíce května „duchovním májem“, tedy zvláštní pobožností ke Kristovu křížu. Podle jednoho ze středověkých mystiků, Henryho Seuse (+1366) je onen „duchovní máj“ spojen s liturgickými událostmi měsíce května, totiž se svátkem Nalezení svatého Kříže, který se slavil 3. května a s týdnem modliteb před slavností Nanebevstoupení Páně. V našich krajích byly tyto modlitby také spojeny s takzvanými prosebnými (kvatembrovými) dny, kdy se lidé modlili za úrodu a pořádali s křížem procesy na pole, která žehnali.

Postupně se akcent pobožnosti posunoval k mariánské úctě. Měsíc květen se zdál být vhodný k mariánské úctě, protože tehdy všechno kvete a příroda je plná života. Biblické citáty především z Písně písní (2,1) byly interpretovány jako tituly Panny Marie: „Jsem kvítek šáronský, lilie v dolinách.“ Zde je také základ oněch „archaických výrazů modliteb“, o nichž hovoří tazatel.

Je jisté, že první májové pobožnosti začaly v Itálii. V kostele kamiliánů ve Ferrare se roku 1784 konala poprvé řada májových pobožností v dnešním slova smyslu po celý měsíc květen. Pobožnost se stala velmi populární a rychle se rozšiřovala. Z Itálie se dostaly májové do Francie díky jezuitům, do Belgie, a do Holandska díky redemptoristům. K nám se dostala tradice májových pravděpodobně z Bavorska a Rakouska na přelomu 18. a 19. století.

Velký rozvoj prodělaly májové pobožnosti v 19. a začátkem 20. století. Velkým impulsem bylo vyhlášení dogmatu o Neposkvrněném Početí Panny Marie (1854) a velká mariánská zjevení v Lurdech, La Salletě a Fatimě. Během první světové války byly májové pobožnosti příležitostí modliteb za mír, výjimkou

nebyl ani papež Benedikt XV. Stejná situace nastala za druhé světové války během pontifikátu Pia XII. Tentýž papež doporučuje v encyklice Mediator Dei z roku 1947 (č. 180) májové pobožnosti jako dobré cvičení ve zbožnosti.

Začátek konce slavného období májových nastal s liturgickou reformou v 2. polovině 20. století. Tím, že vznikla možnost slavit mši svatou i ve večerních hodinách, ztratily májové pobožnosti svůj výsostný prostor a staly se postupně jakýmsi „přílepem“ ke mši, případně více či méně vkusnou „estrádou“ nebo přehlídkou lidové tvořivosti. V moderní době, kdy si obživu spíše kupujeme, než abychom si ji sami vypěstovali a chovali, se lidem navíc vzdálil i smysl prosebných dní.

Zamýšlím-li se nad položenými otázkami, musím se také zeptat, zda mají májové pobožnosti v dnešní době význam. Jsem přesvědčen, že ano. Jen musí dostat nový prostor v životě církve.

Tam, kde nemůže být sloužena mše svatá, má májová velký význam jako prostor společného setkání a společné modlitby. Nemyslím si, že je to situace, která by měla mladé lidi odpuzovat, naopak jim dává velkou šanci uplatnit své talenty a vynalézavost pro dobro společenství.

Rovněž bych se přimlouval za shovívavost k různým starobylým textům, pokud mají patřičnou úroveň. Ani litanie, ani jiné starobylé modlitby nejsou žádným popisem skutečnosti, výkladem, či dokonce návodem. Jsou řečí lásky. Když si dva zamilovaní šeptají slova, vyjadřující lásku, nezamilovanému jsou nepochopitelná. Milenci se někdy dokonce chovají jako blázni.

Myslím si, že mariánská úcta jako taková i forma májových pobožností mohou mít před sebou velkou budoucnost. Jde o to, abychom od nich nečekali to, co očekávat nelze, a abychom se na svět dívali trochu více srdcem, a trochu méně chladným rozumem. Koneckonců, ne nadarmo nazval Karel Hynek Mácha máj časem lásky... A protože je mládí životním obdobím lásky a zamilovanosti, myslím si, že mladí si mohou májové pobožnosti velmi oblíbit. Cesta k Marii vede přes lásku.

P. Stanislav Přibyl, CSsR

Listárna

Do dnešního čísla jsem si z došlé korespondence posledních několika měsíců dovolil vybrat kontrastní příspěvky, a to dva velmi kritické a jeden velmi pochvalný.

Všichni, kteří na výrobě časopisu Svatá Hora pracujeme, si samozřejmě uvědomujeme, že je nemožné zavděčit se každému čtenáři a ani to není naším cílem. Redakční tým se snaží poskytnout čtenáři, který obvykle nedisponuje internetem nebo jej používá zřídka, především aktuální informace o dění na Svaté Hoře a výhled nadcházejících událostí doplněný o duchovní slovo svatohorských otců, nabídku zajímavé publikace a ohlédnutí do starých čísel tohoto periodika. Nedílnou součástí, jakousi vlajkovou loď časopisu, pak je rozhovor s osobou vztahem blízkou Svaté Hoře. A věřte, není snadné – po uplynulých dvaceti ročních čísel časopisu – hledat další a další partnery k rozhovoru. Ale, díky Bohu, stále je možné najít ty, jejichž vztah k našemu poutnímu místu je vřelý a kteří jsou ochotni a schopni podělit se o své zážitky, názory a svědectví s vámi, čtenáři...

Pavel Šmolík

1. E-mail k rukám vedoucího redakce.

Odebíráme váš časopis léta, jezdíme na Sv. Horu, na exercicie. Já jsem si doposud myslela, že svatohorští redemptoristé jsou ještě pravověrní a neschvalují novodobé pojetí Božích příkázání. (...) Jste ještě synem sv. Alfonse? S bolestí mnohých lidí pozoruje úpadek vašeho poutního místa. Nejen úpadek duchovní (vaše kongregace, provinciál) ale i nezáměr, co se týká vnitřku basiliky. Nejste schopni nahradit ukradené věci z oltáře. (...)

2. Dopis diecézního kněze adresovaný redakci časopisu

Vážená redakce,

děkuji za letité zaslání časopisu Svatá Hora a prosím, abyste mi ho nadále už neposílali. Zásadně do novin a časopisů nepíši, ale považuji za slušnost vám své rozhodnutí ozřejmit.

V mnou spravovaných kostelech se „Svatá Hora“ už po několik let setkává s nezájmem. Listuji tedy obvykle časopisem sám s čím dál neodbytnějším dojmem jeho postupného úpadku. Po přečtení editoria lu loňského 4. čísla jsem si řekl, že už ho dál číst nechci.

(...) Na rozdíl od autora si přeji, aby skutečné i pomyslné mřížky byly obnoveny, a každý tím znovu získal své vlastní, stabilní, jedinečné a neopakovatelné místo – v kostele, v církvi i v životě – a nemusel si ho neustále proti někomu vybojovávat, případně povinně-dobrovolně radostně a aktivně spolupracovat.

3. Dopis čtenářky, která odhlašuje časopis pro svůj vysoký věk

Matici Svatohorské.
Vážení vydavatelé časopisu, po mnoho let mi Vaše dílo působilo a stále působí velkou radost. Díky Bohu i Vám za to vše! Jsem již velmi stará a nevidím, sama nemohu už nic přečíst. Váš časopis mi vždy přinese a čte mi z něj můj bratr. Proto odhlašuji své číslo, protože už na něj nevidím. Bůh Vám zehnej.

HAVÁRIE

Na svatohorském náměstí došlo k uvolnění části podpěrné zdi náměstí. Žádáme návštěvníky o zvýšenou opatrnost a respektování informačních tabulí. Podpoře opravy na Svaté Hoře poukázáním daru na č.ú. 35-520395309/0800 Provoz Svaté Hory není omezen.

Děkujeme za pochopení.

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2013

6. 5. - 10. 5.	8.30	Rozjímání se zakladateli řádů a kongregací	P. Zdeněk Šilhánek, CSsR	1.510 Kč
20. 5. - 24. 5.	8.30	Jak prohloubit svůj duchovní život	P. Josef Michalčík, CSsR	1.510 Kč
27. 5. - 31. 5.	13.00	Život z víry	P. Jan Sokulski, CSsR	1.600 Kč
20. 6. - 23. 6.	13.00	Exercicie pro rozvedené i znovu sezdané	Mons. Aleš Opatrný	1.200 Kč
15. 7. - 19. 7.	8.30	Žít v pravdě a lásce	P. Angelo Scarano	1.510 Kč
22. 7. - 26. 7.	8.30	Duchovní boj: boj proti hříchům podle Písma a učení otců	P. Angelo Scarano	1.510 Kč
12. 8. - 16. 8.	8.30	Exercicie pro pedagogy, studenty ad. Boží pedagogika	P. Petr Beneš CSsR	1.510 Kč
19. 8. - 23. 8.	13.00	Žít podle Ducha	P. Jan Sokulski, CSsR	1.600 Kč
25. 8. - 31. 8.	8.30	Exercicie pro kněze I.	P. Miloslav Kabrda, SDB	2.310 Kč
2. 9. - 6. 9.	8.30	Eucharistie - naše posvěcení	P. Jozef Andrejčák, O.Cr.	1.510 Kč
16. 9. - 20. 9.	8.30	Jak prohloubit svůj duchovní život	P. Josef Michalčík, CSsR	1.510 Kč
26. 9. - 28. 9.	13.00	Exercicie pro varhaníky, hudebníky, chrámové zpěváky	P. Christian M. Pšenička, OPraem	1.200 Kč
30. 9. - 4. 10.	8.30	Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?	P. David Horáček, CSsR	1.510 Kč
7. 10. - 11. 10.	8.30	Rozjímání se zakladateli řádů a kongregací	P. Zdeněk Šilhánek, CSsR	1.510 Kč
18. 10. - 20. 10.	13.00	Setkání pastoračních asistentů AP	P. Michal Němeček	-
21. 10. - 25. 10.	8.30	Věřím	P. David Horáček, CSsR	1.510 Kč
3. 11. - 9. 11.	8.30	Exercicie pro kněze II.	P. Vladimír Málek	2.310 Kč
10. 11. - 16. 11.	8.30	Exercicie pro kněze III.	Mons. Aleš Opatrný	2.310 Kč
21. 11. - 24. 11.	13.00	Krásná literatura a duchovní život	P. Petr Beneš CSsR	1.200 Kč
28. 11. - 1. 12.	13.00	Ohlédnutí za Rokem víry	P. Stanislav Příbyl, CSsR	1.200 Kč

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin večer v refektáři kláštera. Datum i čas konce exercicií je uveden u konkrétních kurzů. Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí P. Marie Příbram - Svatá Hora, Exerciční dům, 261 01 Příbram II/591 nebo e-mailem na adrese ex.dum@svata-hora.cz případně vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>. Informace: +420 731 619 800.

Významné akce a putě, hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

9. 5.	Nanebevstoupení Páně. Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00.
18. 5.	Putě bývalých příslušníků PTP. Mši svatou v 10.00 oslavuje Mons. V. Malý
18. 5.	Orelská putě. Tridentská liturgie u Korunovačního oltáře v 11.30, křížová cesta v 15.00.
24. 5.	Noc kostelů. Tradiční večer otevřených chrámů (19.00 - 23.00).
25. 5.	Putě Matice svatohorské. Mše svatá v 10.00. Následuje Výroční členská schůze v refektáři kláštera.
28. 5.	Koncert Hudebního festivalu A. Dvořáka v 19.00: „Festivalové mládí.“ Účinkují studenti HAMU Praha.
30. 5.	Těla a Krve Páně. Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 15.30.
2. 6.	Oslava Božího Těla. Mše svatá v 9.00 a eucharistický průvod ambity.
	Neposkvrněného Srdce P. Marie, památka. Sobotní mše zůstávají zachovány.
8. 6.	Korunovace - vigilie. Vigilie zahájí latinské zpívání chorální nešpory v 18.00, následuje modlitba růžence v 19.00, večerní mše sv. v 19.30 a světelný průvod.
	Korunovace. Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 (tichá mše sv.) a 15.30. Hlavní mše svatá v 9.00.
9. 6.	Hudba: Ch. Gounod: Messe sollenelle ad. Následuje průvod s mil. soškou. Odpolední varhanní koncert v 14.00. Možnost získání plnomocných odpustků.
13. 6.	Johann Sebastian Bach na Svaté Hoře. Varhanní koncert P. Šmolíka v rámci cyklu 10x varhany pokaždé jinak. Koncert začíná v 19.00. Vstupenky k dispozici na pavelsmolik@seznam.cz .

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře**Neděle:**

Areál otevřen 6.30 - 17.00

Mše svatě v 7.30, 9.00 (se sborem), 11.00 (pro rodiny s dětmi) a 15.30, zpívané nešpory v 16.15

Před mši svatou v 7.30 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svatě v 7.30, 9.00, 11.00 a po nešporách v 16.15

Pondělí - sobota:

Areál otevřen 6.30 - 18.00

Mše svatě v 7.00, 9.00 a 17.00 (v sobotu s nedělní platností)

Před mši svatou v 7.00 Anděl Páně a vystavení milostné sošky

Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svatě v 7.00, 9.00 a 17.00

Svatohorské schody otevřeny 8.00 - 17.00 (v zimě jen do 15.30).

Schody:**Svatost smíření:**

Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mši svatou, na požádání kdykoli.

Svatost křtu:

Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.

Svatost manželství:

Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ní ucházeli u faráře v místě svého bydliště.

V úterý

katechismus pro dospělé.

Ve čtvrtek

po odpolední mši svatě půlhodinová adorace.

V pátek

mše svatá v 7.00 obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.

V sobotupo mši svatě v 9.00 mariánská pobožnost s přednesením proseb. Můžete je zasílat poštou, e-mailem prosba@svata-hora.cz, formulářem na <http://www.svata-hora.cz>, nebo je předat osobně v sakristii.**3. neděle v měsíci**

přenáší mši svatou v 9.00 Radio Proglas.

Jedenkrát v měsíci

v sobotu v 16.30 latinské zpívané chorální nešpory.

V postní době

v pátek od 16.20 a v neděli od 14.50 křížová cesta.

V květnu

denne kromě čtvrtku a neděle po odpolední mši svatě májová pobožnost s katechezí.

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí & pátek: 9.00 – 12.00; 13.00 – 15.30

V případě nutnosti je možné se na duchovní správu nepřetržitě obracet na tel.: 603 797 393 nebo 731 619 668.**Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba****Provozuje** Sacromontana, s.r.o., IČ: 27363261, DIČ: CZ27363261, odp. os. Martina Jechortová.Kontakt: +420 318 429 943, +420 731 619 800, fax: +420 318 429 934, e-mail: prohlidka@svata-hora.cz,**E-shop:** <http://shop.svata-hora.cz>**Otevírací doba Svatohorského poutního muzea a prodejny poutního zboží** neděle: I. - XII.: 9.00 - 17.00

pondělí - sobota: I. - III. & XI. - XII.: 10.00 - 15.00 • IV. - V. & IX. - X.: 9.00 - 16.00 • VI. - VIII.: 9.00 - 17.00

Expozice Svatohorského poutního muzea ke zhlédnutí v rámci prohlídky zdarma. Mimo prohlídku vstupné 10 Kč.**Prohlídka areálu** s výkladem včetně návštěvy běžně nepřístupných prostor je možná V. - IX. denně v otevíracích hodinách muzea, jindy jen po předchozí domluvě. Začátek poslední prohlídky hodinu před zavírací dobou Svatohorského poutního muzea.

Prohlídku větších skupin, zejména cizojazyčnou, je vhodné v dostatečném předstihu objednat písemně nebo e-mailem.

Cena prohlídky 70 Kč / 50 Kč, rodinné vstupné 190 Kč, cizojazyčný výklad 100 Kč / 80 Kč, děti do 6 let zdarma.**Prohlídka s koncertem.** Po předchozí domluvě pro skupiny s min. 10 účastníky je možná prohlídka s průvodcem, po které následuje půlhodinový koncert na nové chórové varhany v bazilice. Český výklad 140 Kč / cizojazyčný výklad 200 Kč.**Prohlídkový okruh Svatá Hora v čase i nad časem** zahrnuje projekci filmu o Svaté Hoře v Mnišecké kapli, prohlídku stálé výstavy na letním kúru a Svatohorského poutního muzea. Vstupné 50 Kč / 30 Kč, rodinné vstupné 130 Kč.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Matice Svatohorská, o. s., Svatá Hora 591, 261 01 Příbram II, tel.: 604 594 495, e-mail: casopis@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu - dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Jan Sokulski, CSsR. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s., č. ú. 523967309/0800.
Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Žalm Davidův.

Hospodin jest můj pastýř,
nebudu mítí nedostatku.Na pastvách zelených pase mne,
k vodám tichým mne přivodí.Duši mou občerstvuje, vodí mne
po stezkách spravedlnosti pro jméno své.

Pohled na svatohorské schody